

40
15
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

A
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

KAI KAT' EOMON PYRAS

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Φεντέριος 1969 - Αθηνών 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) : ΛΕΥΚΕΣ - Η ΑΡΩΥ
 (παλαιότερον όνομα: ΧΡΙΑ...,) , Ἐπαρχίας Η ΑΡΩΥ.,
 Νομοῦ ΚΥΚΛΑΔΩΝ.....
 2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος ΒΙΤΩΝΗΛΑΙΟΣ
 ΝΙΚΟΛΑΟΣ..... ἐπάγγελμα ΔΙΔΑΞΙΑΡΧΟΣ,
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Η ΑΡΩΣ.....
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον. 16
 3. Ἀπό ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) όνομα καὶ ἐπώνυμον ΣΕΩΡΓΙΟΣ ΜΙΧ. ΧΑΝΙΩΤΗΣ

 ἡλικία... 90 ... γραμματικαὶ χιωσεῖς. Σ.Τ. Διηθούσας
 τόπος καταγωγῆς Λεύκες - Η ΑΡΩΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΩΝΤΑΡΑΚΟΣ ΖΩΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΙΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζουντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων; *Αἱ οἰδικαὶ νοσ. πλάνων ὅμηται
χωλάσεις. Ηρωεργόντο. Εὐ. ερεβατῶν. Λαονοί διὰ βοσκήν.*
"Υπῆρχον αὗται χωρισταὶ ἡ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστή-
ματα; *Διηγήσαν. Χωρικήται.*"

2) Εἰς ποίους ἀνηκούν ως ιδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικά πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ως
π.χ. Τούρκους")· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονάς κλπ.

...*Αἱ Πλάνων. Στ. γραμμήθορα.*

3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετά τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετά τὸν θάνατόν
του; *Ο. Σ. Ι. Σταύρος. Σταύρος. Σταύρος. Σταύρος.*

...*των. φύγων. με. οικιών. των.*

- β'. 1) Οι κάτοικοι άσχολούνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

Συντήκη ταξιδιώτων καὶ θηραγούντων

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) άσχολούνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ είργαζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὅρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δόλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

Συντήκη ταξιδιώτων καὶ θηραγούντων

2) Πᾶς ἔκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) Κατὰ τοῦ ή κοινωνική των θέσις ;

Συντήκη ταξιδιώτων καὶ θηραγούντων

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή τον ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται : ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θερισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν π. δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποὺ προτίχροντο οὗτοι : ήσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναικες ; ποίαν ἀμοιβήν ἐλάμβανον ήμερημίσθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;

Ηόντων ταξιδιώτων καὶ θηραγούντων

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ύπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Εάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προτίχροντο;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

Αγροτίνων συντήκη ταξιδιώτων

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιαστές), πραματευτάρες (έμπτοροι) κλπ. ;

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπεῖνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωικήν κόπρουν
(βιοῶν, αἰγυπτοριβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλα-
μιᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μὲν κάλυψιν (παρά-
χωμα) χλόης (τριφύλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; . . .

M. J. WILHELM. M.D.P.C.

- 2) Πότε έγινε το πρώτον χρήσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; 30 ετών.

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦ ἄρτον, καὶ αἱ γεωργίαι καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; *Δικαὶος οὐτοῦ*.....

- 1) Σιδηρούν ἄροτρον (τύποι αυτοῦ, δῆλα μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρήσιμοποιεῖται) κάθε τύπος ; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποιῶν ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ :

AKADEMIA

ΑΘΗΝΑΝ

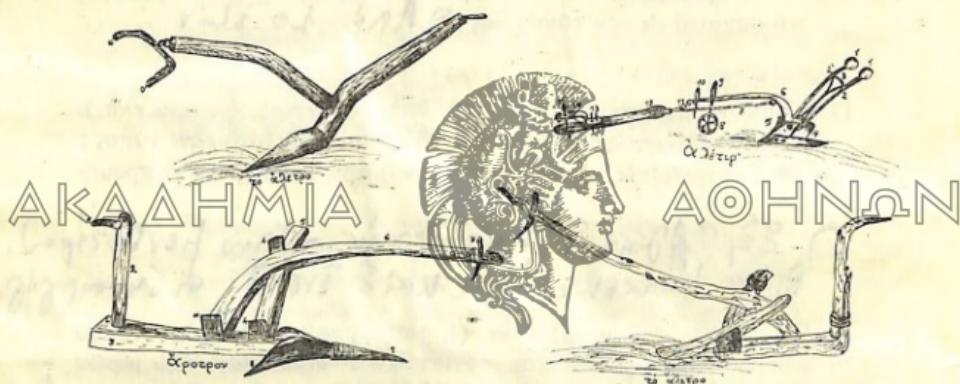
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) έκαστου τύπου σιδηρού ἀρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους δονιμασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. የዚህ..... 2. በዚህ..... 7..... 10.....
 2. ነጥ..... 5. መሠረት..... 8.....
 3. ተያይዞ..... 6..... 9..... 3.

- 2) Τρακτέρ (ἀπό πότε είναι ἐν χρήσει; 26.1.1966)
3) Μηχανή θερισμού 19.6.7.....

- 4) Μηχανή δεσμάτος τῶν στοχύων (δεματιῶν). 1964.....
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ 1964
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιόν ξύλινον ἄροτρον?
- Θί. Αθηναίοι μη. γνωργιών. κατασκευάζει
ξύλινα ἄροτρα.*
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποίαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα;

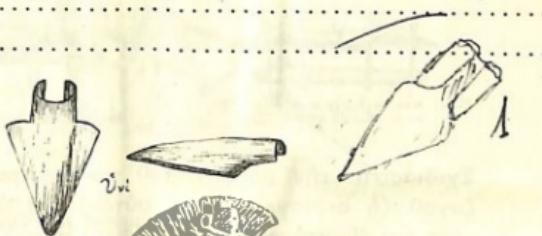
- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει δόνματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.
1. Οχ. εργ. 6. Μ. κ. μ. φ. ε. 11.
 2. Α. ε. ε. φ. ο. ι. ι. 7. Σ. ε. ε. φ. ι. ν. 12.
 3. Σ. η. γ. ο. γ. 8. 13.
 4. Σ. τ. ι. β. ι. ρ. ν. 9. 14.
 5. Ζ. φ. Δ. ε. 5. 10. 15.

(1) Εὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Έάν ύπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸῦ νῦν. Τὸῦ νῦν τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἥτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει νῦν (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἔαν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἑκάστου.

..... Τοῦ νῦν τοῦ ξυλίνου ἀρότρου καὶ τὴν χρῆσιν -

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

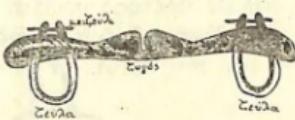
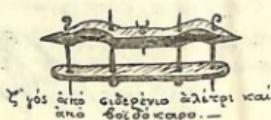

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδα, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ κλπ.)

..... Σκεπάρνι, πριόνι, ξυλοφάϊ, ἀρίδα.

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-
ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ σκλο ζῷον, δῆλο.
ἴππος, ἡμίονος, δύος. *Φροεζ... οντανταζ... ηθιναζ... οντα*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διά τὸ ὅργωμα δύο
ζῷα ἢ ἐν; ... *πλωνήθων... Νο...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός;
Ν. Λ.

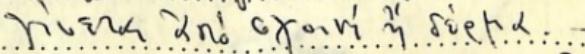
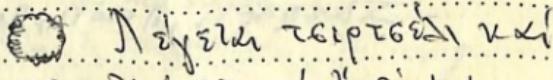
Σχεδιάσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ
ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν), καὶ δύναμάσατε τὰ διάφορα
μέρη καὶ ἑξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεῦλες, πιεύ-
λια κλπ.). *Λ.*

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν
τόπον σας.

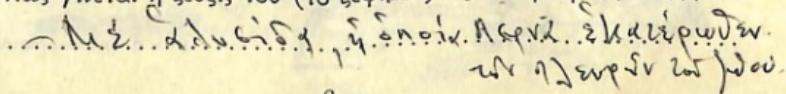

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου,
ὁ δόποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *Π. Λ. Ι. ΙΟ. Σ. Η. Ν. Κ. Ζ.*

Πῶς γίνεται ἢ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον;

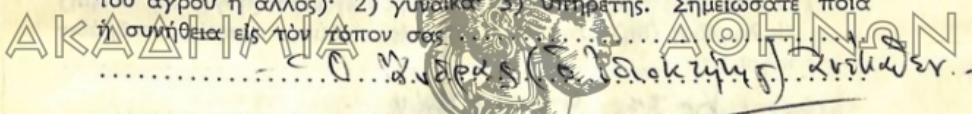
Περιγράψατε καὶ σχεδιάστε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν, τὴν ὅποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρόν.....

..... ἐν φέρει τὸ οὐρανόν.....
η. Κύρ. Μῆτρας Αριάδνη.....

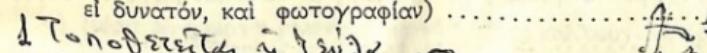

ζ. Ἀροτρίαστις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

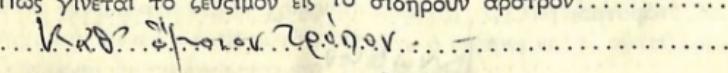
- α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἀνδρας (ὁ ιδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναικας 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποία τὴν συνήθειαν εἰς τὸν τόπον σας

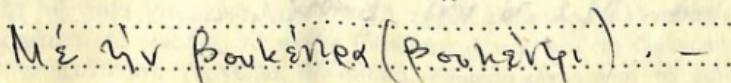
- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν)

- 2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον

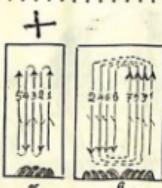
- 3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ ὅργωμα μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιασμά τη φωτογραφία).

- 4) Σχεδιάστε πώς έγίνετο παλαιότερον (έπισης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

— *Σχ. τὸ ὄργωμα τὸ γράμμην*

- ἢ ὅργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος σχεδιάστε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ σταυροῦ ἔγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές τῆς σποριές, υπάμεις σιστές, μεσοράθες R.L.P.) ;

— *Κακά συντριβανά*

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακιάν;

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπτάνην, δηλ. δημητριακῶν μὲ τὸ ἄροτρον;

— *Ἀρναθένεν*

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εῖδος ὄργωματος (ἄροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ.

— *Μὲ τὸν ὑνί βαθιά*

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων.

- Διηγήσις Μαζικής

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνοντο (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (δνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά· π.χ. καλλουργιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ.

- Διεύθυνσις δημητριακῶν ἀγροῦ.

..... Καλλουργιάς των δημητριακῶν πλεονάσματος.

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπαρτοῦ τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

αΣΥΡΙΖΩΣ

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε εἰδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχρωθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν;

5) Ποια ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκιν εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἑδάφους;

- Τις διαδικασία

β) Μὲ ποια γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ὀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ όποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ όποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρῳ τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον;

Μὲ γῆνί λόγω περιβολής.

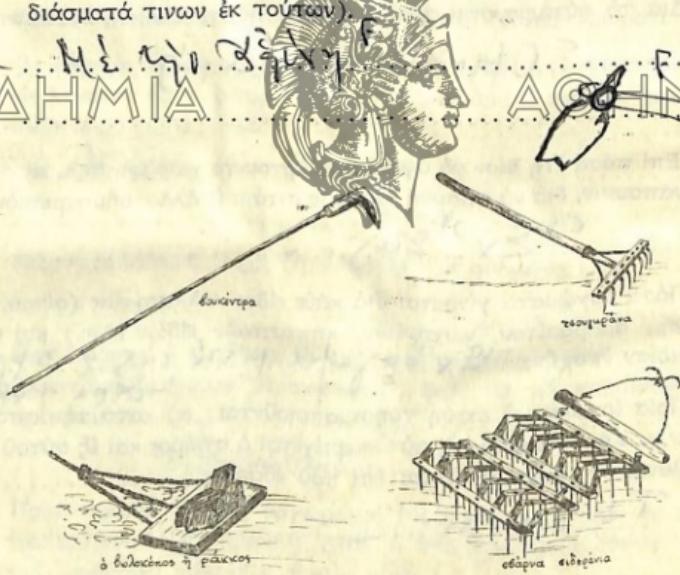
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὅργωμα ἴσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα);

- Null -

3) Ἡ σκαφὴ μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπή κ.ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὅπου ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἑκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφία. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ACADEMIA

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου καὶ παραθέσατε ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

- Ηλίαν - Τελικό -

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποὺ ἔκτελοῦν
— ? Εργάτης (σκληρός) —

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δόσπριων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια έκάστου εἴδους

ΑΚΑΔΗΜΙΑ (Τακτική θεριά) ΑΘΗΝΩΝ

Χιενόν Εργατική Λέσχη Σταύρων

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφάς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ.

— Τέλος Λεξικόν τερτίου έτης πλωχών —

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

? Εφυτεύοντο ἢ πρασιάζουσαν

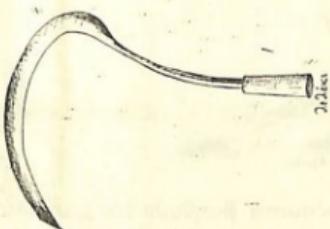
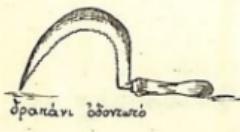
B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a. Ἔργα λειτουργίας.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

.....Μέ... Γρ. Εγ. Δι. Βδ. Αι. Ικ. Ικ.

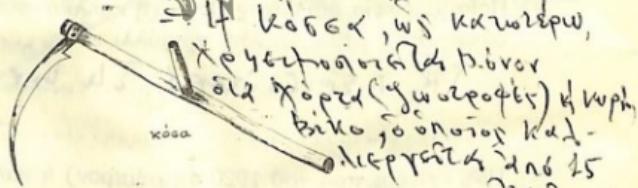
Ἐάν ἡσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε. Ἐπίστης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Τέλος Σ. Μ. Ιανου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρεπανά τὴ μὲ ποτὶ ἄλλαι ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
ζῷων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

- 3) Ἡ λεπτὸς (δηλ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἥτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).

Τοῦ δρεπανιοῦ νὴ τῆς κόσσες;

- 4) Πῶς ἥτο κατεσκευασμένη ἢ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγετο;

Μέ... Εγ. Δι. Βδ. Αι. Ικ. Ικ.

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικὰ ἔργα λεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.)

.....
.....
Θεριστικά έργα

- 6) Τίτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ διαθέσιμος μὲν τὰς χεῖρας, δῆλον δι' ἐκριζώσεως καὶ σχιδίας κοπῆς τῶν δημητριακῶν τὴν δόσποριαν (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) τὴν τροφῶν τῶν ζῷων (τῆς ρόβης κλπ.)

.....
Μάνιαν γαλλικήν εργασίαν

β.' Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποιὸν ὑψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲν τὸ δρεπάνι, ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον διστος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ.

.....
Δέσμος ορθίων εργασιών

- 2) Οἱ στάχυες ποὺ ἔμεναν (ἢ μένουν) εἰς τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πᾶσι ἐλέγοντο (ἢ πᾶσι λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΑΣ **ΔΟΗΝΩΝ**

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστας ἀλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπὸ αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίες, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα;

.....
Η γέλων της θεριστικής συνήθεως ήταν

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὄμοι; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εύρισκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....
Διακρίνεται τοις διαφοραῖς της πιάσματος της σταχύος

5) Πῶς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται ἀγκαλιές.

— Αγκαλιά —

γ. Οἱ θερισταί.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) θερισταί, οἱ ὁποῖοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἕλλον τόπουν καὶ ποτὸν;

— Μάνας ζερζερ —

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΙΔΗΝ

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι: μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ' ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποιὰ ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος; Τὸ δὲ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἡ ἀνεύ φαγητοῦ; (Παραβέσσατε μὲν τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν).

— Μάνας ηθελεσθιαν... Ναζαρέτερον...

Μάνας ηθελεσθιαν... (τ. Κ. Ηλέν. Λεγίων)

3) Οἱ ἄνδρες ἢ οἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύλαξιν, ιδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; 'Επίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἢ μέση τρεψ);

— Οἱ ἄνδρες... ή γυναικες... διέρρευν... Καλά...
(γυναικες)... ή τα... την... ή την...

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἥγινον πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ο. Χ. I.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

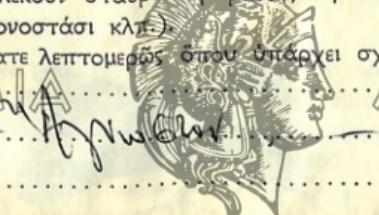
Θ. Χ. I.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἕνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸς σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἡ φαθαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὃπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι θέματον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δ.' Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

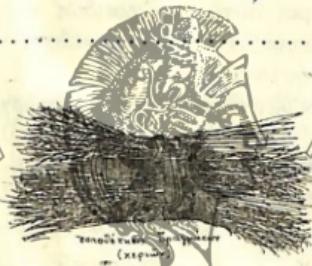
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἐπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Θ. Χ. Ι. Β. Ι. Ν. Σ.

- 2) Πῶς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χερίες , ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδενοντο· μὲ κοινὰ σχοινία , μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους , π.χ. βροῦλα , ὄπαρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μῆπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλείόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθεσεώς σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ε-ε... Φυλακες... διακριθεισες
κλανηταισθενες (αριθμετον) αλα.
των τελον των θερισμων.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὀρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἄγρου ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Επιχορηστικη νοικια επιχορηστικη...
Οικιστικη... ηις οικιστικη... ήιχρος και
αχινη... ηιχρονη... ηιχρονη.....

ε.' Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

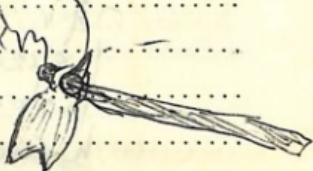
- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπου σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορὰ ἢ τὸ φύτευμα αὔτης.

9. And so every nation

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἔξαγωγὴ (βγάλσιμο). τῶν γεωμήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἄροτρου κλπ. παραβέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ φωτογραφίαν.

... M. E. D. S. (Secondary)

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τῶν ζώων κατὰ τὸν
ριφτῆν, Βίκρῳ); Ἐαρ

- 1) Έσυνθιζετο παλαιότερον η διατροφή των ζώων κατά τὸν χειμώνα ήταν ξηρά χόρτα (π.χ. σάνόν, τριφύλλι, βίκον); Εφ' ναί, περιγράψατε πῶς έγινετο ή καλλιέργειά του, ἔπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις και ή φύλαξη αυτοῦ.....

二七一

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποιῶν ἔργαλειον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.).

(Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας)

By J. E. P. O. V. D. S. P. I. S. 2 d.

M. J. Kossack

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσμων. Ποία ἐργαλεῖα ἔχησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέστε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας)

.....
.....
.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- a. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ στριτοῦ κτλ.

.....
.....
.....
.....
.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χῶρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τίνας τόπους λεγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κτλ. Πῶς γινεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν: Υπάρχει καθωρισμένος προτός τοποθετήσεως

.....
.....
.....

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγίνετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἀλώνι;

.....
.....
.....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν;

.....
.....
.....

- 5) Τὸ ἀλώνι. ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ; ἐάν τοῦτο ἀνήκῃ εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποιαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσου χρόνου ;

Συντήκων. Εἰς πολλὰ δὲ οὐ κομιζεῖται.

- 6) Μετά τὴν χρήσιν, οὐδὲν τοῦ θεραπεύτη ταῦτα
κεντρικοῦ (χρήσεως) ἐγχωρινά εὑράται εἰτάπειρον.
- 6) Ἀπό πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Τοῦτο δέ τὸν τόπον οὐδὲν τοῦ θεραπεύτη ταῦτα
εὑράται εἰτάπειρον.

- 7) Εἴδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των). π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος), πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Μετά τὴν χρήσιν, οὐδὲν τοῦ θεραπεύτη ταῦτα
εὑράται εἰτάπειρον.

- 8) Πῶς επισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἑκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἔναρξεως τοῦ ἀλωνισμοῦ. (π.χ. τοῦ χωματάλωνο: καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὃπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διά μείγματος κόπρου βιῶν καὶ ἀχύρων).

Τοῦτο δέ τὸν τόπον οὐδὲν τοῦ θεραπεύτη ταῦτα
εὑράται εἰτάπειρον.

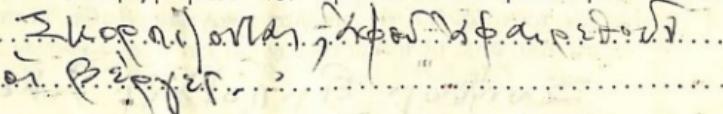
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ
ΑΝΩΝ. ΟΛΥΜΠΙΑΝ. ΗΡΩΑΝ. ΖΩΝ. ΚΕΦΑΛΑΙΑΝ. ΘΕΑΤΡΟΝ.
Μετά τὴν χρήσιν, οὐδὲν τοῦ θεραπεύτη ταῦτα
εὑράται εἰτάπειρον.

- 9) Η ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὥρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ο. Χ. I. . . .

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἵονδή ποτε ἄλλον.

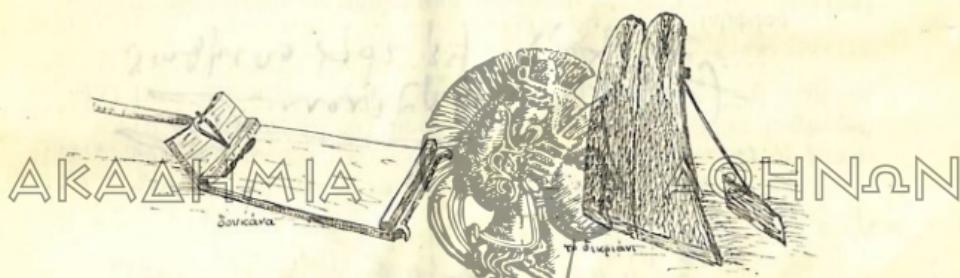
- 11) Πώς γίνεται τό δάλωνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ζώων (Βοῶν, ἵππων ~~κατη~~).

- α) Ἀλώνισμα πρός ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερουμένων ζώων (βιῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιθεῖ βύντων στῦλος, ὡς πάντα δύο μετρών (καλουμένος στηγερός στρούλουρας, δουκάνη θουκανῆ κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιού ἔξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρῳ σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν ταῦτα, ὡστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. . . .

- β) Πᾶς ζεύονται οι βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πᾶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἴς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλείες, αἱ ὅποιαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλείες περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἔνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικάς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
Δι... γ. θ. διαδίκτυοι οιδ. διαδικτύων

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὗτη ὡπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔξευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαυτῷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρήσις του καὶ διὰ ποία δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ծσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυσμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὡραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διά τὸ ἐπταναληφθῆ τὴν ἐπομένην;

- 12) Ποια σύλλα-άλωνιστικά έργα λείπουν στην χρήση της παραδοσιακής γλώσσας;
Εις τινας τόπους χρησιμοποιείται έπιμηκες ξύλον, τό δικούλι, δουκράνι κλπ., έχει τὸ ἄκρον δύοντωτὸν ύπο τὴν κατωτέρω μορφήν):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

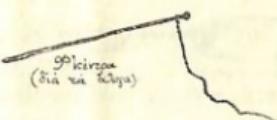
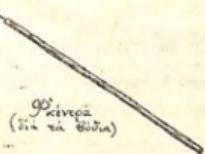
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς ;

241

- 14) "Ήτο έν χρήσει ειδική ἀλωνόθεργα διά τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων; ('Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι', ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποιά ἡ κατασκευή της; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτῆμα. (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα)... .

διάσατε την ράφον αύτήν, (βλέπε κατωτέρω είκονα).
..... Φεύργα οχήματα και λαθανάτα -
..... Don.

- 15) Πώς λέγεται ή ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν
-

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ὄλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)
-

Ρχαξ

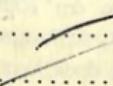
- 17) Ποιοὶ ὄλωνίζουν: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲν ίδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδίκοι ὄλωνισται (ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ὄλωνιστροι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ όποιοι εἴχον βρύσια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ὄλωνισμόν τοῦ.
-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΟΓΗΝΩΝ

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῆσα καὶ μὲν ὄλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἀλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲν χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπτανον) ἢ μὲν ὄλλον τρόπον; (Βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
-

οχι

- 19) 'Ο κόπτανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;
-

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ὄλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποια δημητριακά ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)

κοπάνος εργοπλός

ξύλινο καρπαθιανό τόπο κοπάνεμα
μικρού μέρους θεριζοτάκην.

“Υπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἀλλα πρόσωπα ἐπ’ ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακά μεγάλων παραγωγῶν;

- 21) Ποῦ ἐτοπιθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ’ εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ήμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπτε μόνον εἰς τὸν χωρισμόν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτὸν χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

- 22) Κατὰ τὸ ὄλωνισμα διὰ τῶν ζῷων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐάν ναί, ποιά;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας;

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ὄλωνιστικῆς μάχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνταρίσμος κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ὄλωνισμένοι στάχυες, ετοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἔργαλεῖον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, δλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ. . . .

Δεῦ δίδυτη τὸν λίχνερον συνθήκα.
Συνθεώντες μὲν λίχνην (ταχαίτια).

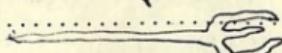
‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλου ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπό τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μάχαιρι, τὸ θρινάκι ἢ δλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

—Ο. έωρός (Θυρωνίδ) εἶναι ἡ καρφόριστη
εχθρότης... τῆς μηροφύνωσις τεταλη
θυρωνίδων... οπαρός θλόβορός...

- 2) Μὲ ποῖον ἔργαλειον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο: φτυάρι, θρινάκι; Ιχνογραφήσατε τοῦτο.....

...θυρωνίδης... τόπος λέγεται.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶς (ἀνεμίζει) ἄνθρας, γυναικαί εἰδικός λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ;

—Ο. θυρωνίδης ορχηστής οπαρός θυρωνίδων.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ. (εἰς τινας τόπους καλοῦνται: κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ὀλώνισμα διὸ τῶν ποδῶν τῶν ζῷων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ;

...κόντυλοι... κόμπια... θυρωνίδης... θλόβορος... θυρωνίδης...

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζῷων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ὀλώνισμα; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ὀλώνισμα τοῦτο πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθύλισμα καὶ καρπολόνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
ηθίζεται τοῦτο

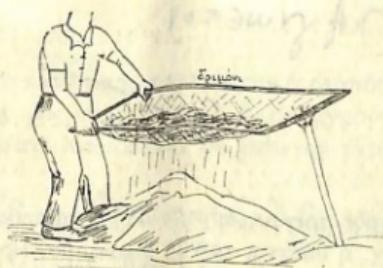
- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ύλῶν ύπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ σλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ δόπιας διαφόρων μεγεθῶν" π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον)-τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ὄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὄλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἑργαλείων καὶ σκευῶν)

..... Ρίνακας χρήσεις καὶ χαρακτέρος μὲν τούτοις
καθαριστήρας τούτος τούτος καὶ τούτα λαδά

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἑργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἑργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσικύησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;"

ΑΚΑΔΗΜΙΑ εις καρπόν τούτον τούτον τούτον
γίνεται σταυρός (Χαρακτεριστικός)

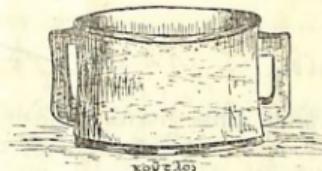
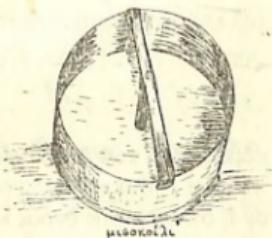
- 8) "Αλλα εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

..... Αγροτικόν

- γ'.1) Ποῖαι ὁφειλαὶ πρὸς τρίτους ἐπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι' π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴτεραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, εἰς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατώτερω σχετικάς εἰκόνας).....

.....Μ. γεράρδης. Στεναρτονιον οντοτητα. τό. Αιγαίκα (εν.).
(= 15. κιλά. ορείσιον. τοινο).....

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος αἱς τὸ ἀλώνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ὅγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γηφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλισημάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

Α. γηφτιάτικο

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οίκιας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ὅγρους ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικάς συνηθείας)

.....Δαναϊθνας. Σενίνς. Ιον. Λιθοκονέτευ. Κρεσβλην
τού. Νησικοκύρη (ρ. μ. φ. δ.).

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρωνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ὅγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἀλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσίς εἰς τὴν ὑπαίθρον;

7. A. v. B. y. K. E. N. G. S. F. Y. K. R. O. S. S. T. I. N. K. D. E. D. X. V. P. U. K. R. A. S. P.
M. V. D. A. S. B. Y. K. Y. R.

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλλώνισμα; . . .

- Mark 26. Sambas

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
σκευάζεται τότε ἡ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἡ ὄπισθεν τῆς θύρας κλπ; . .

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὐτῆ; Ποιον τὸ σχῆμα της· ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς πτοῖον σκοπόν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; . . .

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'.1) Κατὰ ποιας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰουνδά), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Հայոց ինքը առ կանքեա (23. Խորհ
պատմական գույքը Պատմական,
Աշխանութեան Աթուական Հայութեան կ
կազ առ Կանքը.

Εἰς ποιας ἡμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .

ՏԵՇ. Խ. ՀԱՅ. ՏԵՇ. ԵՐԵՎ. ԵՐԵՎ. ԵՐԵՎ. ԵՐԵՎ. ԵՐԵՎ.

ՀԱՅ ՀԱՅ ԿՐԵԼԿՎԵՐԸ ԵՎԻ ՏԻՇ ՀԱՅ ԽՈՔԵՐԸ...

ειδύροδείημ

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

— Κλάδον κ.τ. — Φουρλάσεα — φωτιά

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποιος άλλος ;

— Συνήθως παιδεία — γένος

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναι, ἀπὸ ποιον μέρος ;

— Οἱ θάλητες συλλέγονται καὶ τὰ ξύλα γὰρ
παῖδες. Οἱ μάνες (ειρεφάνεια) καὶ οὐρανοί, ως ἐπὶ τῷ
λαζανούν, σὺν αὐτοῖς —

3) Πῶς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

— Α. πά. ταῦτα γύρω πάσκονται καὶ σύρισκον
τοῖς οὐρανοῖς ταῖς πυραίς. Συγκέντρωσίς τούτης καταγί-

— Αγένοντας καὶ οὐδέρας καὶ σκόνην γήγελονται καὶ

ΑΚΑΔΗΜΑΙΑ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΗΣ ΙΩΝΙΑΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπου διὰς κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ξόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

— Μόνον... λατρείησαν τον θεόν φωτιάν.

.....
.....
.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφὴ λεπτομερής)

— Πηδήματα πάκτω από τὴν φωτιά.

.....
.....

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυράς αὐτάς: (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

— Ο. Μάκης (επερδόν). Α. Κ. Σ. Πρωτομαγιάς.
Θάψισται — Θάλαμος μονής μητρόπολεως.

4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) δόμοιώμαστα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα δόμοίωμα τοῦ ιερού: (περιγράψτε λεπτομερῶς)

11. *Alauda arvensis*. L. 1758. *Alauda* L. 1758. *Ardeola* L. 1758.

- 5) Παραθέσατε λεπτομερή περιγραφήν του έθίμου εἰς τὸν τόπον σας
— Πρώτην.. Εκκλησία της Αγίας Βαρβάρας (Παλαιάς)
κατά μήτρας Επίσκοπης Κυριακής (Αγίας), Λ. Β. 60.
ΔΗΜΙΑ ΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ ΤΟΙΣ ΣΩΣΤΑΣ ΣΤΑΘΜΟΙΣ ΗΛΙΟΝ ΚΑΙ ΦΩΤΙΩΝ
γάζης γεγονότων. Οι οποίες αποδεικνύονται ως ηλιακές φωτιές.
Η ίδια διακείμενη θέση έχει αποδεικνύσει την θεραπεία
της ιατρικής παραδοσιας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1994.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ
ΕΙΣ Ρεύμα Ναόπα.

Ρεύμα - Ναόπα

1) (Ո՞յս է՞ հանդիպություն շարունակական գործոց և ո՞յս է՞ մեջ առաջարկված հարցությունները և առաջարկությունները (ո՞ւ վեճառ քարոզությունները և անհաջողությունները) կը նշեմ ու առաջարկեմ այս սպառությունները (կը շահագույն է այս առաջարկը) Ա.Դ. Դժիգել Առ այս նպատակի-
ու յարրել նրանք, որ ու վեճառ քարոզությունները, ու շահագույն
առաջարկը, ու մրցուն նկատությունները մեջ ու ոչ
պահանջանային ու պահանջանային առաջարկեր ու պահանջանային
առաջարկեր - սկսության բարեխորհիւմ իրար-
եւություն կամ պահանջանային առաջարկեր, պահանջանային առաջար-

9 Φωνής δεν βάζεται συγκεκρινός όποιος είναι
ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΞΙΩΣΗΣ, ΑΟΝΝΩΝ

βρέσσαν και ένας καίγεται κι το σαμάργι, (τό σεφέλην)
μαζί με διάφορα χρήστοι) αλλά πως κορυφώνεται στην τελείωση
χωρίσσεται και σ' αυτή την παράγοντας της διατομής, κυρίως η διαχρονική
κορινθία και κατάλογος, πρέπει να ουδέποτε γρειν (3)
φορές στη σημερινή Ελλάδα να ξερνό τη γερά νεφελών.

Պահերը զօ՞ն ունիք պըսօք, խանց լայփ-
բայ և կուդրու-խառը միշ-խառը (զօգինութեա)
շնայք նյու ծանրը շնատեա (օբյեկտ) կոյ ծրանիք
(աշխարհու) առ յօհա էց ոչ ոչ ոչ էկկրեա. Էլեց,
օշածօց անթեա և կայսութեա զօ՞ն օդօս լայք շարժեան
կայֆար (շինւալեթքքք) ոչ իշխանաբ ոյս նկեր
ուստ արգելօնաց (ակօբըթօն առ Ն. Հարբիւն իշխանու
և շաւու կ զկօյթիք) ~~Հարբիւն~~.

~~N. Ford M. 1910~~

1) 7-51 1966-7 APR 20